

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-
ПРАВОВИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА
ЯРЕМЕНКА»
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ» (ЧЕХІЯ)
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
СТАМБУЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЧЧИНА)

МОЛОДЬ ТА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

21 червня 2024

Київ 2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 19 вересня 2024 року)*

Редакційна колегія:

К. Захаренко, доктор політичних наук, доцент;
І. Рашковська, кандидат психологічних наук;
Р. Драпушко, кандидат філософських наук, доцент;
С. Болтівець, доктор психологічних наук, професор;
О. Сіра, кандидат філософських наук;
Ю. Шевцова, кандидат наук з державного управління.

**МОЛОДЬ ТА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ** [Електронний ресурс]: збірник матеріалів Міжнародної
науково-практичної конференції (21 червня 2024 р.)/ Київ: УДУ імені Михайла
Драгоманова, 2024. 127 с. PDF-формат.

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь та молодіжна політика в Україні в умовах воєнного стану» містить короткий зміст результатів наукових досліджень молодих та досвідчених дослідників, що стосуються молоді та молодіжної політики за умов військової агресії російської федерації проти України.

Матеріали зацікавлять науковців, викладачів, представників органів державного управління та органів місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, аспірантів, а також тих, хто цікавиться питаннями становища молоді, молодіжної політики та молодіжної роботи в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, автентичність цитат, вірність посилань несуть автори матеріалів, а також (для аспірантів) наукові керівники.

© *Автори публікацій, 2024*
© *Український державний університет*
імені Михайла Драгоманова, 2024

реалізації молодіжної політики, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, визначення основних засад утворення і діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, здійснення молодіжної роботи, закріплення особливостей реалізації окремих прав молоді.

Проведений аналіз ефективності положень Закону дозволив встановити і недоліки практичного застосування положень Закону, а саме: недостатність фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, кадрові проблеми, необхідність включення додаткових заходів підтримки молоді, пов'язаних із наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації.

Всі категорії опитаних осіб підтримують потребу посилення фінансування молодіжної політики та запровадження додаткових заходів підтримки молоді, проте, з огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації та пов'язану із цим критично важливу необхідність направлення коштів на оборонні потреби держави, серед більшості опитаних присутня думка щодо недоцільності спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду, оскільки необхідні витрати можуть бути профінансовані за рахунок залучення коштів міжнародної допомоги партнерів. Вже після закінчення війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги з оборонних потреб на молодь.

Список використаних джерел:

1. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
2. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.04.2001 р. № 2558-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
3. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>

Анастасія Антонюк / Anastasiia Antoniuk
кандидат юридичних наук, доцент,

---

*завідувач відділу НДЦ «Інститут
соціально-правових та політичних
досліджень імені Олександра Яременка»
УДУ імені Михайла Драгоманова,
(м. Київ, Україна)*

**ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ
ПРОГРАМ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ**
**CERTAIN ASPECTS OF ASSESSING THE IMPLEMENTATION OF
REGIONAL PROGRAMS IN THE SPHERE OF NATIONAL PATRIOTIC
EDUCATION**

Моніторинг і оцінка результативності реалізації державної регіональної політики це періодичне відстеження відповідних індикаторів на основі офіційних статистичних даних та інформації центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і проведення на підставі даних моніторингу і оцінки результативності виконання індикаторів шляхом порівняння отриманих результатів з їх цільовими значеннями.

В Україні на національному рівні здійснюється внутрішнє оцінювання реалізації державних програм, зокрема за допомогою ресурсів Міністерства економіки України, яке відповідає за організацію оцінювання всіх державних цільових програм, в тому числі і Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки [4].

На рівні областей існують прецеденти запровадження елементів зовнішнього оцінювання, однак вони не є поширеними. Цільові регіональні та місцеві програми є важливим інструментом впровадження державної молодіжної політики та узгодження діяльності різних суб'єктів впливу у молодіжній сфері [5].

На виконання молодіжних програм органи місцевої влади та місцевого самоврядування впроваджують молодіжні заходи, які сприяють залученню молоді до реформаторських процесів у різних галузях суспільного життя. Регіональні та місцеві молодіжні програми забезпечують інтеграцію завдань та

заходів державної молодіжної політики з іншими галузевими політиками за різними напрямками регіонального розвитку.

Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування здійснюють оцінку ефективності реалізації місцевих програм у сфері молодіжної політики [1].

З метою забезпечення ефективної реалізації державної молодіжної політики у регіонах, визначення пріоритетних напрямів молодіжної роботи, якісного та змістовного наповнення заходів регіональних молодіжних соціальних програм Державним інститутом сімейної та молодіжної політики розроблена Методика оцінювання реалізації регіональних програм у молодіжній сфері та сфері національно-патріотичного виховання.

Оцінювання регіональних програм здійснюється у форматі комплексного дослідження, що поєднує різні форми збору та аналізу інформації. Метою такого дослідження є здійснення моніторингу реалізації та оцінки ефективності регіональної соціальної програми у молодіжній сфері за певний період часу та надання рекомендації щодо подальшого впровадження програми.

Оцінювання регіональної програми передбачає вивчення становища молоді регіону, безпосередню оцінку рівня досягнення завдань програми а також оцінювання ефективності програми зацікавленими сторонами: спеціалістами, які реалізують регіональну молодіжну політику, та молоддю [3]. Дослідження щодо оцінювання ефективності регіональних програм у молодіжній сфері спрямоване на вирішення таких завдань:

1) проаналізувати соціально-економічне становище молоді регіону;

2) здійснити моніторинг реалізації регіональної програми за певний період за такими напрямками:

- стан фінансування програми з описом запланованих та фактичних джерел і обсягів фінансування;

- кількість заходів/проектів, реалізованих в рамках програми за період оцінювання;

- аналіз рівня досягнення показників виконання програми за період оцінювання порівняно із запланованими даними (кількісні, якісні, показники ефективності);

- основні проблемні питання, які виникали під час реалізації програми за період оцінювання;

3) здійснити оцінку ефективності реалізації програми (за методикою, розробленою Інститутом);

4) провести опитування представників зацікавлених сторін щодо ефективності впровадження регіональної програми:

- опитування експертів у молодіжній сфері щодо оцінки виконання пріоритетних завдань та досягнення очікуваних результатів регіональної програми;

- вивчити думку молоді регіону щодо заходів у молодіжній сфері, цінностей і потреб молоді регіону;

5) пропозиції щодо реалізації регіональної молодіжної політики (основні проблеми молоді регіону та шляхи їх розв'язання).

Аналіз соціально-економічного становища молоді регіону здійснюється за даними офіційної та відомчої статистики, результатами соціологічних досліджень щодо становища молоді регіону і охоплює період оцінювання регіональної програми.

Отримана інформація дає змогу провести аналіз змін та тенденцій, що відбуваються у молодіжному середовищі, визначити пріоритетні напрями та завдання регіональної молодіжної політики на перспективу розвитку молодіжних програм.

Моніторинг реалізації регіональної програми за певний період передбачає порівняння рівня досягнення завдань програми за підсумками кожного року реалізації порівняно із запланованими результатами, та включає оцінювання:

- стану фінансування програми з описом запланованих та фактичних джерел і обсягів фінансування за період оцінювання;

-
- виконання заходів і завдань за напрямками реалізації програми за звітний період, а також додаткових заходів, не передбачених програмою;
  - порівняння запланованих і фактичних значень індикаторів (показників) результативності реалізації програми;
  - проблемних питань, а також зовнішніх та внутрішніх факторів, що мали вплив на виконання плану заходів програми.

Методика оцінки ефективності реалізації регіональних програм у молодіжній сфері та сфері національно-патріотичного виховання розроблена Державним інститутом сімейної та молодіжної політики відповідно до Методичних рекомендацій щодо проведення оцінки економічної і соціальної ефективності виконання державних цільових програм та з урахуванням Методики оцінки ефективності виконання Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016–2020 роки [2] .

Оцінка ефективності реалізації регіональної програми складається з таких етапів:

- оцінка рівня виконання показників основних заходів програми;
- оцінка рівня відповідності запланованих витрат;
- оцінка ефективності використання коштів місцевого та/або обласного бюджетів;
- оцінка рівня досягнення цілей програми. Опитування представників зацікавлених сторін щодо ефективності впровадження регіональної програми.

Джерелом інформації щодо оцінки ефективності реалізації регіональних програм є опитування зацікавлених осіб – фахівців, які долучалися до розробки та реалізації регіональної програми, та молодих людей, на яких спрямована програма.

За результатами опитування молоді визначаються проблеми та потреби молоді регіону та перспективні шляхи реалізації регіональної молодіжної політики, а також оцінюється рівень ефективності регіональної програми у молодіжній сфері відповідно до рівня поінформованості молоді про її реалізацію та участі у заходах програми.

За результатами моніторингу і оцінки ефективності регіональної програми у молодіжній сфері готується узагальнений аналітичний звіт, який містить: стислий опис регіональної програми, що оцінюється; методологія оцінювання регіональної програми; соціально-економічне становище молоді регіону; оцінку ефективності реалізації регіональної програми за відповідний період; результати експертного опитування та опитування молоді; висновки та рекомендації.

Отже, можна дійти висновку, що Методика оцінювання реалізації регіональних програм у молодіжній сфері та сфері національно-патріотичного виховання та державна регіональна політика в Україні спрямована на узгодженість соціального, економічного й екологічного аспектів розвитку населених пунктів та оточуючих територій, що дозволяє здійснити поглиблений аналіз діяльності молоді в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення оцінки економічної і соціальної ефективності виконання державних цільових програм : наказ Міністерства економіки України від 24.06. 2010 р. № 742.

2. Про затвердження Методики оцінки ефективності виконання Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016–2020 роки : наказ Міністерства культури, молоді та спорту від 20.02.2020 р. № 960 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS33185.html

3. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

5. Участь молоді у процесах реформування держави: щорічна доповідь Президента України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2017 року) / Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики; Київ. 2018. 100 с.